

«Reparasjonsterapi» er ufaglig og uetisk

Å fremstille homoseksualitet som en psykisk lidelse og å gi homofile behandling med sikte på å få dem til å bli heterofile bryter med fundamentale fagetsiske prinsipper.

The National Association for Research and Therapy of Homosexuality (NARTH) i USA har om lag 1 000 medlemmer. Denne antihomoseksuelle organisasjonen representerer en kristen-konservativ base for klinikere som ikke aksepterer homoseksualitet. De hevder at homofile bør kunne gis «reparasjonsterapi» (reparative therapy) for å bli heterofile.

Dette er en svært marginalisert gruppe sammenliknet med store organisasjoner som American Psychiatric Association, American Psychological Association og American Pediatric Association, som med sine flere enn 100 000 medlemmer har kommet med klare uttalelser mot «reparasjonsterapi» av homofile (1).

NARTHs ideologi baserer seg på amerikanske familieverdier og er bygd på et underlig teoretisk grunnlag – en blanding av utdaterte psykoanalytiske teorier, generaliseringer fra forskning på kjønnsidentitetsforstyrrelser hos barn og ungdom, stereotypier om kjønnsroller og religiøse betraktninger om «kjønns polaritet» i ekteskapet som en fundamental livsverdi.

De fleste fagfolk forholder seg ikke til slik ufaglighet, men de er heller ikke hovedmålgruppen for organisasjonen. Det er påvirkning av den politiske samfunnsdebatten som er siktemålet, der man fører inn argumenter som skal bidra til å bekjempe homofiles rettigheter i samfunnet. Organisasjonen påstår at de støtter like borgerrettigheter for homofile, men den eneste retten de i praksis har støttet, er homofiles rett til «reparasjonsterapi» (2). Strategien er hele tiden å marginalisere homofile ved å bruke minimumstall for antallet. De fremstiller homoseksualitet som en livsstil man har «valgt» og som en psykisk lidelse som skal behandles.

NARTH forsøker å fremstå som en faglig legitimering av en noe videre «ekshomofilbevegelse» («ex-gay movement») i USA. En «ekshomofil» er en «tidligere» homofil

person som har gjennomgått en eller annen slags «reparasjonsterapi», som oftest i religiøs regi. Man blir registrert som «ekshomofil» idet man *begynner* i en slik «terapi» (3). Det er utviklet en retorikk som inneholder en beklagelse av at flertallet i befolkningen som aksepterer homofili er usaklig og kommer med følelseladde oppfatninger (4).

Den økte suicidalrisiko og suicidalatferd hos unge homofile bagatelliseres, og det betviles stadig at negative holdninger til homofile i samfunnet har noe å si for homofiles suicidalatferd. Homofile følelser i ungdomsårene ses på som en overgang, og man anerkjenner ikke at homofile barn finnes og har krav på beskyttelse. Man hevder at antihomoseksuelle følelser er naturlig innebygd i mennesket og avviser at homoseksualitet er en normalvariant.

Det påstås at motiverte homofile kan oppnå en «reorientering» mot det heteroseksuelle. I den grad det skjer noen varig endring, har anerkjent forskning ikke klart å påvise dette. Det dreier seg oftest om forbigående overgang til et liv i sølibat der homofile følelser og lengsler fortsetter.

«Reparasjonsterapi» bryter med fundamentale prinsipper for hvordan man fagetisk skal arbeide. Terapeuten skal respektere pasientens verdisyn og livssyn. Respekt for pasienten betyr også at man respekterer vedkommendes likekjønnstiltrekking. Litteraturen om «reparasjonsterapi» viser åpenlyst respektløse antihomoseksuelle holdninger (5). Det blir sjelden eller aldri opplyst om at man kan komme til å bli skadet av «terapien». Hvis behandlingen ikke lykkes, vil pasienten ofte bebreide seg selv. «Reparasjonsterapi» forsterker fordommer mot homoseksualitet og kan bidra til økt selvhat hos pasienten, slik American Psychiatric Association advarer mot (2).

I Tidsskriftet nr. 15/2004 hevder Arne Schjøth at det faglig og etisk er uholdbart at det i dagens samfunn ikke åpnes for behandling av homofile i den hensikt å få dem til å bli heterofile (6). Tilhengere av «reparasjonsterapi», som Schjøth, har innsett at deres prosjekt går mot det fagetiske syn fagmiljøene hevder. De har derfor nå inntatt en ny posisjon som en «undertrykt minoritet» som fortjener å bli anerkjent og som må få drive sin form for

«terapi». Mange kristne kolleger vil nok betakke seg for å bli tatt til inntekt for at denne malpraksis skal være uttrykk for et kristent sinnelag (7–9).

Schjøths argumenter (6) mangler faglig grunnlag. «Reparasjonsterapi» er ufaglig, uetisk og potensielt helseskadelig. Norsk Psykiatrisk forening har sagt tydelig fra at «reparasjonsterapi» ikke har noen plass i helsevesenet (10).

Reidar Kjær

rekjaer@online.no
Postboks 7090 Homansbyen
0306 Oslo

Morten S. Selle

Psykiatrisk avdeling, Vinderen
Diakonhjemmet Sykehus

Litteratur

1. Selle MS. Nei til «behandling» – ja til terapi. En mentalthygiensk veiledning. I: Brantsæter M, Eikvam T, Kjær R et al, red. Norsk homoforskning. Oslo: Universitetsforlaget, 2001.
2. Drescher J. Ethical concerns raised when patients seek to change same-sex attractions. I: Shidlo A, Schroeder M, Drescher J, red. Sexual conversion therapy. Ethical, clinical and research perspectives. New York: Haworth Medical Press, 2001.
3. Besen W. Anything but straight. Unmasking the scandals and lies behind the ex-gay myth. New York: Harrington Park Press, 2003.
4. Kjær R. Look to Norway? Gay issues and mental health across the Atlantic Ocean. I: Lingjardi V, Drescher J, red. The mental health professions and homosexuality: International perspectives. New York: Haworth Medical Press, 2003.
5. Drescher J. Psychoanalytic therapy and the gay man. London: The Analytic Press, 1998.
6. Schjøth A. Er homofili en entydig og fastlåst tilstand? Tidsskr Nor Lægeforen 2004; 124: 1965.
7. Kaldestad E. Homofili for terapeuter og foreldre. Tidsskr Nor Lægeforen 2003; 123: 2914.
8. Kjær R. Norges kristelige legeforening i dårlig selskap. Tidsskr Nor Lægeforen 2003; 123: 2482.
9. Kjær R, Selle MS. Levekår og livskvalitet for lesbiske og homofile. Tidsskr Nor Lægeforen 2001; 121: 1884.
10. Kjær R. Seksualpsykopaten som forsvant. Homofili i norske psykiatriske lærebøker. I: Brantsæter M, Eikvam T, Kjær R et al, red. Norsk homoforskning. Oslo: Universitetsforlaget, 2001.

